

FACULTAT DE PSICOLOGIA
MANUAL DE PROCESSOS DEL SISTEMA DE GARANTIA INTERN
DE QUALITAT

Procés PC3.2. Gestió de dels treballs de final d'estudis (TFE)

1. Objectiu
2. Àmbit d'aplicació
3. Propietat del procés
4. Documentació associada (inputs)
5. Documentació generada (outputs)
6. Revisió i millora
7. Indicadors
8. Desenvolupament del procés (procediment)
9. Diagrama de flux

RESUM DE REVISIONS		
Versió	Data	Motiu de modificació
01.01	Novembre 2014	Revisió procés general UAB. Implantació Facultat de Psicologia

Responsable de l'elaboració	Responsable de l'aprovació	Data d'aprovació
Equip de Deganat	Junta Permanent	19/10/2015

1. Objectiu

L'objectiu d'aquest document és detallar i sistematitzar el conjunt d'activitats que regulen i organitzen la realització dels Treballs de Fi d'Estudis (TFE) de la Facultat de Psicologia, els quals abracen els Treballs de Fi de Grau (TFG) i els Treballs de Fi de Màster (TFM).

2. Àmbit d'aplicació

El procés detallat s'aplica a la gestió dels TFE de les titulacions impartides per la Facultat de Psicologia tant a nivell de Graus com de Màsters Oficials

3. Propietat del procés

El procés de les pràctiques externes i els TFE dels centres és **propietat del/la degà/degana**, que vetllarà per la supervisió i el seguiment del desenvolupament del procés en el seu centre, i proposarà accions de millora a l'Equip de Direcció del centre. Aquelles propostes de millora que afectin el procés marc es comunicaran al **responsable d'Innovació Docent de la Universitat**.

4. Documentació associada (inputs)

Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials i modificacions posteriors
Text refós de la Normativa acadèmica aplicable als estudis universitaris d'acord amb el RD 1393/2007
Documentació de les activitats formatives d'innovació docent sobre la gestió i confecció dels TFE
Memòria de les titulacions acreditades (Procés PE3)
Guies docents dels TFE
Calendari Acadèmic
Manual del Treball de Fi de Grau de la Facultat de Psicologia
Manual per al Treball de Fi de Màster "Màster Universitari en Psicologia General Sanitària"

5. Documentació generada (outputs)

Actes de les reunions dels òrgans de responsabilitat
Actes d'avaluació dels TFE
Aula virtual (espai Moodle) dels TFE
Informe anual de la realització de treballs de final de grau i de treballs de final de màster (s'incorpora a l'Informe anual de seguiment de les titulacions PC7).
TFE entregats per curs acadèmic
Llistat d'idees a considerar per a les edicions futures
Programa del Congrés de defensa del TFG

6. Revisió i millora

El procés de realització i gestió del TFG i del TFM es revisen al final de cada edició. Durant el desenvolupament dels processos es recullen les incidències o mancances

que es van constatant per tal d'avaluar-les al final i determinar si cal introduir canvis per a la propera edició i, en cas afirmatiu, proposar quins.

Es revisen cadascuna de les fases de què consta el desenvolupament del TFE, que són:

- 1) Obtenció de places, tutors i propostes de TFE per part dels departaments.
- 2) Recollida de sol·licituds per part dels estudiants.
- 3) Procés d'adjudicació.
- 4) Desenvolupament i rúbrica del TFG en avaluació continuada i avaluació final del TFM.
- 5) Organització del Congrés (TFG) i dels tribunals de defensa (TFM).

Els aspectes que es revisen per a cada fase són:

- La correcta consecució de cada fase del procés.
- Les incidències sorgides.
- Les possibles causes o factors associats a aquestes incidències.
- Les solucions adoptades en cada cas així com la seva idoneïtat.
- La forma de prevenir aquests problemes en el futur.
- Com prevenir o abordar possibles problemes relacionats.

7. Indicadors de procés

Nombre de places ofertes per a la realització de TFE, desglossat per titulacions.
Nombre i percentatge d'estudiants que completen el TFE, respecte al total d'estudiants matriculats, desglossat per titulacions.
Llistat d'estudiants matriculats en TFE desglossat per titulació.
Llistat d'incidències relacionades amb l'adjudicació de tutor i tema.
Distribució de freqüències segons l'opció sol·licitada que han vist adjudicada (TFG): - o Percentatge d'estudiants que han pogut optar al TFG sol·licitat en primera opció i nota mínima d'expedient amb què s'ha pogut optar a primera opció. - o Percentatge d'estudiants que han pogut optar al TFG sol·licitat en segona opció i nota mínima d'expedient amb què s'ha pogut optar a segona opció. - o Percentatge d'estudiants que han pogut optar al TFG sol·licitat en tercera opció i nota mínima d'expedient amb què s'ha pogut optar a tercera opció. - o Percentatge d'estudiants que han pogut optar al TFG sol·licitat en quarta opció i nota mínima d'expedient amb què s'ha pogut optar a quarta opció.

8. Desenvolupament del procés (procediment)

8.1 Descripció del TFE

El Treball de Fi de Grau i els Treballs de Fi de Màster es distingeixen de la resta d'assignatures del grau per les següents característiques específiques:

- a) En el cas de TFG i d'alguns TFM, depenen de la facultat i no de cap departament en concret, tal i com passa amb les pràctiques externes.
- b) Són assignatures obligatòries per tots els estudiants per superar el grau o el màster i, per tant, impliquen programar i vehicular adequadament places per a tots els estudiants matriculats en aquell curs acadèmic.

c) La major part de les hores són de treball autònom, posant per tant a l'estudiant en situació d'integrar competències per resoldre els entrebancs de forma independent.

d) Donat aquest volum de treball autònom, el TFE té una càrrega docent pel professorat mínima, què es distribueix entre el professorat supervisor, el professorat avaluador i, en el cas de TFG i alguns TFM, l'equip coordinador.

e) L'equip docent (tutors i avaluadors) no té les dimensions d'una assignatura ordinària sinó que abraça un grup gran i heterogeni de professors de diferents departaments als quals cal coordinar.

d) L'elevat nombre de professors i estudiants fa necessari realitzar un esforç per coordinar i homogeneïtzar criteris de desenvolupament i avaluació comuns.

8.2 Operativa i funcionament de l'assignatura de TFE

Donades les característiques especials de l'assignatura de TFE la seva operativa respon a la necessitat d'homogeneïtzar criteris i processos, la definició dels quals es presenta en els apartats següents.

8.2.1 Requisits de matrícula

En el cas del TFG, tot i que no hi ha prerequisits, es recomana la seva realització un cop superades les assignatures de 1er, 2on i 3er curs de Grau, quan l'estudiant es matricula dels últims 60 crèdits o menys per acabar el Grau.

En el cas del TFM, cal que l'estudiant estigui matriculat en el màster en qüestió.

8.2.2 Configuració de l'oferta i adjudicació de places

8.2.2.1 Oferta de places

La Facultat encarrega als distints departaments i àrees que la conformen, i en el cas dels màsters a d'altres departaments afins del campus i entitats col·laboradores en el desenvolupament dels mòduls de pràctiques externes, que proposin les línies i els supervisors corresponents, recomanant, per tal de garantir la diversitat de temàtiques de treball, repartir la supervisió i avaluació dels TFE's entre el màxim nombre de professors possible.

Es recomana que un mateix professor no dirigeixi més de 6 TFEs simultàniament ni es responsabilitzi de l'avaluació de més de 3 sessions de defensa.

En la proposta es demana incloure el nom de la persona que supervisarà el treball, la matèria a la qual es vincula l'oferta, un títol il·lustratiu de la proposta, un resum breu de la mateixa (o paraules clau), i unes lectures recomanades.

A nivell genèric es poden definir tres tipus de TFE: (A) de revisió o teòric, referit a aquells treballs que aportin una actualització de l'estat de la qüestió al voltant d'un tema aplicat seguint les directrius d'una recerca sistemàtica; (B) de recerca o empíric, referit als treballs que plantegin una investigació empírica per respondre alguna qüestió actual d'investigació; i (C) professional o de projecte d'intervenció, referit a

aquells treballs que plantegin un projecte que aportï millores o solucions a alguna problemàtica d'àmbits d'aplicació de la disciplina, basant-se en el coneixement teòric i empíric.

8.2.2.2 Criteris de prioritització en l'adjudicació de places (només aplica a TFG)

Un cop publicades les propostes de TFG, i fetes les sol·licituds per part dels estudiants, l'equip coordinador del TFG adjudicarà la plaça a cada estudiant, seguint els següents criteris de prioritització, sempre i quan s'hagi tramitat la sol·licitud dins del termini establert:

- Es començarà adjudicant les places a aquells estudiants que **estiguin matriculats dels últims 60 crèdits** del Grau.
- Les sol·licituds no adjudicades ni en primera ni en segona ronda (preferències 1^a a 10^a) les resoldrà l'equip coordinador
- Un cop fetes aquestes adjudicacions, si encara hi ha oferta, es procedirà a adjudicar les places als estudiants restants (que estiguin matriculats de més de 60 crèdits del Grau).
- La prioritització de places es realitzarà en tots els casos a partir de la **mitjana de la qualificació de l'expedient acadèmic** de l'estudiant.

El procés de publicació de l'oferta de places del TFG de psicologia i de logopèdia es farà a finals del mes de juliol; la presentació de sol·licituds i l'adjudicació de places tindran lloc entre les setmanes 2 i 5 del primer quadrimestre

8.2.3 Característiques i funcions dels agents implicats

El professorat implicat en la realització del TFE el componen:

- (1) L'equip coordinador del TFE, format en el cas del TFG pels coordinadors de l'assignatura de totes dues titulacions (Grau de Psicologia i Grau de Logopèdia) i per representants de diferents departaments de la facultat, i pels coordinadors del TFM i també per representants de les diferents àrees de coneixement afins en el cas dels màsters. Entre les seves funcions hi ha:
 - a. Validar els temes proposats i coordinar l'adjudicació de places.
 - b. Gestionar l'aula virtual de l'assignatura.
 - c. Organitzar les sessions d'avaluació i presentació pública dels treballs.
 - d. Introduir la qualificació final a l'expedient dels alumnes.
 - e. Establir els mecanismes de mediació entre estudiants i supervisors.
 - f. Avaluar el grau de satisfacció dels participants.
- (2) Els supervisors/res de cada TFE, que es fan càrrec del seguiment i del recull de part de les evidències de treball. Entre les seves funcions hi ha:
 - a. Proposar línies de treball per confeccionar l'oferta de places.
 - b. Ajudar l'estudiant a delimitar el TFE i establir objectius realistes.
 - c. Ajudar l'estudiant a fixar un calendari i un ritme de treball adequats.
 - d. Supervisar la consecució dels objectius establerts.

- e. Facilitar a l'estudiant l'accés a recursos pel desenvolupament del seu treball.
- f. Proporcionar retroalimentació amb un seguiment continuat.
- g. Avaluar l'estudiant en l'assoliment de les competències vinculades al TFE.
- h. Introduir a l'aplicatiu virtual les valoracions pels estudiants.

(3) Els avaluadors dels TFE, escollits entre el professorat amb docència als respectius títols de grau i màster, què es fan càrrec de valorar la presentació oral i altres evidències de difusió del treball. Dins de les seves tasques hi ha:

- a. Avaluar les competències corresponents vinculades al TFE a partir de les evidències.
- b. Proporcionar retroalimentació encarada a la millora de competències.
- c. Introduir a l'aplicatiu virtual les valoracions pels estudiants.

8.2.4 Metodologia del TFE

La metodologia del treball de grau és principalment autònoma, tot i que també hi ha un percentatge d'activitat supervisada i d'avaluació. La distribució d'aquestes activitats pot consultar-se a les guies docents tant dels TFG com dels distints TFM.

És **responsabilitat de l'estudiant** contactar amb el supervisor i romandre en contacte amb ell per tal de resoldre dubtes i atendre els lliuraments en els períodes establerts. És a dir, en tant que els TFE són fonamentalment autònoms, l'estudiant s'ha de responsabilitzar del seu seguiment, així com d'atendre les consignes del professor supervisor, les que l'equip coordinador va donant mitjançant l'aula virtual i també els missatges als fòrums i/o a la bústia de correu.

8.2.5 Cronologia del TFE

Es poden distingir tres fases en la realització dels TFE:

- una **fase d'inici** durant la qual s'especifica i es planteja el treball;
- una **fase de desenvolupament del treball**;
- una **fase de finalització i tancament** que culmina amb la presentació d'un informe, la difusió, i la presentació oral del projecte.

Cada professor supervisor decideix el format que li vol donar a les sessions de seguiment programades (tutoria individual, tutoria de grup amb tots els seus estudiants matriculats al TFE, etc.). Després d'aquestes sessions es realitzarà la sessió avaluativa de defensa del projecte, a càrrec dels avaluadors.

En el cas concret del TFG les sessions de seguiment es poden resumir tal com es presenta en la Taula 2, molt semblants a las que es duen a terme en el cas dels TFM dels màsters oficials.

Taula 2. Resum de les sessions de seguiment.

FASE	Seguiment	Responsable	Moment	Hores estudiant	Avaluació
INICI	S1. Presentació de l'assignatura	Equip coordinador	Setmana 3 (1er semestre)	1,5	NO
	S2. Establiment d'objectiu	Supervisor	Entre les setmanes 6 i 8 (1er semestre)	1,5	NO
DESENVOLUPAMENT	S3. Adequació i viabilitat	Supervisor	Entre les setmanes 13 i 14 (1er semestre)	1,5	SI
	S4. Preparació de l'informe final	Supervisor	Entre les setmanes 3 i 4 (2on semestre)	1,5	SI
FINAL	S5. Retorn de l'informe final	Supervisor	Entre les setmanes 12 i 13 (2on semestre)	1,5	SI
	Presentació oral	Avaluadors	Setmana 16 (2on semestre)	1,5	SI

Un cop publicades les qualificacions finals, s'obre un període de revisió per resoldre qualsevol dubte sobre les evidències de difusió i la puntuació final obtinguda. Els dubtes es plantegen mitjançant l'enviament d'un correu electrònic a la persona que coordina l'assignatura de TFE.

El procediment de revisió es canalitza a través del **coordinador** del TFE i es centra en detectar possibles errades en relació a la qualificació mostrada, però no en la seva justificació, atès que el sistema utilitzat d'avaluació per rúbriques ja transmet en sí mateix quins són aquells aspectes que el/la professor/a avaluador/a ha considerat que no presentaven el nivell màxim d'assoliment.

8.2.6 Avaluació dels TFE

8.2.6.1 Avaluació continuada per competències (TFG)

L'avaluació continuada del TFG és una avaluació per **competències** que es realitza a través de la valoració de **7 evidències** d'aprenentatge.

L'avaluació de les evidències lliurades al **supervisor** (incloent-hi l'informe final) i del contingut tractat a les sessions de seguiment representa un **65% de l'avaluació** final (Evidència 1#). L'avaluació per part dels **avaluadors** de la resta d'evidències escrites (de difusió del TFG) i de la presentació pública del mateix constitueix el **35% restant** de la qualificació final (Evidència 2#).

A la Taula 3 s'especifica la llista de les evidències, el moment en que s'avalua cadascuna d'elles, el pes que tenen en l'avaluació final, si es realitza de forma individual o en parella (per als TFG fets en parella), i la persona responsable de cada avaluació (vegeu calendari detallat a l'apartat anterior):

Taula 3. Resum d'evidències d'aprenentatge (avaluació, pes, realització, format i agent que qualifica).

Evidència	Avaluació	Pes	Realització	Format	Qui qualifica
EV1a. Projecte	S3 de seguiment	15%	I/P	Escrit i/o oral	Professor supervisor
EV1b. Introducció i discussió dels resultats	S4 de seguiment	20%	I/P	Escrit i/o oral	Professor supervisor
EV1c. Informe final	S5 de seguiment	30%	I/P	Escrit i/o oral	Professor supervisor
EV2a. Resum executiu	Presentació	10%	I	Escrit	Professor avaluador
EV2b. Nota de premsa	Presentació	5%	I	Escrit	Professor avaluador
EV2c. Presentació	Presentació	20%	I/P	Oral	Professor avaluador
EV2d. Avaluació companys	Presentació	-	I	Escrit	Estudiant

I: Individual; P: Parella

Per a la qualificació i retorn de cadascuna de les evidències hi ha una **rúbrica** a disposició de professors i estudiants. Aquesta rúbrica permet fer un seguiment del nivell d'assoliment dels diferents resultats d'aprenentatge.

Les evidències de seguiment incloses en el TFG de Psicologia i Logopèdia i els continguts que s'hi avaluen són:

a) Evidència 1a: Projecte

Taula 4. Punts principals en la definició del TFG en funció del tipus de treball.

Treball de revisió		Treball de recerca		Treball professional	
TÍTOL PROVISIONAL					
APORTACIÓ / OBJECTIU / RELLEVÀNCIA					
RESULTATS DE LA CERCA (conceptes i relacions, bases de dades)			ACTUALITZACIÓ BIBLIOGRÀFICA		
PROPOSTA METODOLÒGICA					
Criteris de selecció Criteris de qualitat Buidatge dels articles			Mètode: participants instruments procediment		Mètode: Mètode d'anàlisi del context Model d'intervenció Instruments d'avaluació
			Anàlisi i tractament de la informació		
CONSIDERACIONS ÈTIQUES					
CRONOGRAMA DE TREBALL					
REFERÈNCIES					

b) Evidència 1b: Introducció i discussió preliminar dels resultats

Taula 5. Punts a treballar en la sessió de preparació de l'informe final en funció del tipus de treball.

Treball de revisió	Treball de recerca	Treball professional
TÍTOL DEL TREBALL		
ACTUALITZACIÓ DEL CRONOGRAMA		
INTRODUCCIÓ I MÈTODE		INTRODUCCIÓ I ANÀLISI DEL CONTEXT
ANÀLISI I TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ		
Resultat de la selecció Qualificació dels articles Estructura d'exposició dels resultats	Resultats inicials Interpretació i discussió	Proposta justificada d'intervenció Possibilitats d'avaluació
CONSIDERACIONS ÈTIQUES		
REFERÈNCIES		

c) Evidència 1c: L'informe final

L'informe final, d'una extensió d'entre 6000 i 8000 paraules, pot presentar múltiples formats i estils. S'accepten des dels formats més habituals (article científic –tot seguint la normativa APA6-, monografia escrita convencional, monografia digital amb hipertext, assaig escrit convencional, assaig digital amb hipertext) fins a altres tipus de format, com audiovisuals, gràfics, artístics o escènics (amb enregistrament), sempre que comptin amb l'acceptació del supervisor i puguin ser avaluats amb les rúbriques disponibles.

d) Evidència 2a: Resum executiu

El resum executiu és un document que proporciona una **visió general del treball** i que està dirigit a una **audiència àmplia**, normalment amb coneixements del tema però sense coneixements tècnics d'investigació o d'intervenció. Acostuma a tenir una llargada corresponent a **no més del 15% de la llargada total** de l'informe final del treball, i té un format més lliure.

e) Evidència 2b: Nota de premsa

La nota de premsa és un **text breu dirigit a professionals de la informació** que té la intenció de ser publicat en els mitjans de comunicació. Ha de tenir una llargada aproximada d'**unes 500 paraules**, i ha de **destacar els resultats i les implicacions principals del treball**, si cal amb titulars il·lustratius, però sense perdre la precisió i el rigor de les dades presentades.

f) Evidència 2c: Presentació pública del TFG

La presentació i defensa del TFG es contempla com una **dissertació**, és a dir, una presentació oral sobre un tema específic, generalment recolzada per mitjans gràfics, auditius o visuals. Té lloc en un esdeveniment que s'organitzarà per a tal fi en format de **congrés**.

g) Evidència 2d: Avaluació dels companys

En el marc de la presentació pública del treball, els estudiants que presentin el treball realitzaran l'avaluació entre companys de la mateixa sessió, seguint la mateixa fitxa avaluativa que els professors avaluadors (evidència 2d). El lliurament d'aquesta evidència no és obligatori i no suma a la puntuació final del treball, malgrat que si no es lliura implica una penalització de 0,5 punts en la qualificació final.

8.2.6.2 Avaluació de treballs finals (TFM)

En el cas dels Treballs Finals de Màster dels diferents programes del centre, l'avaluació es divideix en tres elements principals:

a) Procés

La realitza el tutor del TFM i correspon al voltant del 10% de la qualificació total. Tot i que els criteris d'avaluació d'aquest element varien en funció de la disciplina del màster, en general s'avalua la pertinença de les preguntes i observacions que resulten de la preparació de cadascuna de les sessions de seguiment, l'argumentació sòlida del plantejament i les decisions preses, i la correcta implantació de les correccions convingudes amb el tutor.

Es recomana a estudiant i tutor una avaluació continuada o de procés aplicant periòdicament, però sense repercussió directa en la nota, la rúbrica que s'utilitzarà per valorar l'informe final.

b) Treball escrit

La realitza el tutor del TFM i correspon al voltant del 60% de la qualificació total. Els criteris d'avaluació varien en funció de la disciplina del màster i es poden consultar a la normativa de TFM de cadascun dels màsters del centre. En tot cas, aquests criteris inclouen sempre l'avaluació dels aspectes formals, la claredat i estructura de l'exposició i dels resultats i conclusions, la pertinència i viabilitat dels objectius plantejats, la connexió entre tots els apartats del treball i la presència d'elements de reflexió apropiats al tema tractat.

Aquesta avaluació final del document escrit és formativa perquè: 1) va acompanyada de feedback i sobretot perquè 2) abans de realitzar-la s'ha utilitzat la rúbrica durant el procés per tal d'auditar i optimitzar l'estat de les competències que s'avaluen.

c) Defensa pública

La realitza el professorat avaluador i correspon al voltant del 30% de la qualificació total del TFM. Els alumnes han de fer una presentació i defensa pública dels principals resultats obtinguts en el desenvolupament del TFM davant d'un tribunal compost per professorat especialista en la matèria d'estudi.

8.3 Revisió dels TFE

La revisió i el seguiment dels TFE són responsabilitat dels coordinadors de l'assignatura o mòdul. L'esmentat seguiment inclou la recollida d'evidències i resultats, l'anàlisi del desenvolupament dels treballs, l'anàlisi de resultats i la proposta d'accions de millora.

L'anàlisi realitzada i les propostes de millora queden recollides a l'Informe de seguiment de la titulació que s'elabora en el context del **Procés PC7**.

La comissió de Coordinació de la titulació és la responsable d'implementar les propostes de millora que sorgeixin de l'anàlisi anterior.

El seguiment dels TFE queda recollit a l'Informe de seguiment de les titulacions (**Procés PC7**).

8.4 Participació dels grups d'interès

<i>Grups d'interès</i>	<i>Forma de participació</i>
Departaments	Bé sigui a través dels seus equips de

	direcció o a través dels representats del TFE al departament fan saber a la coordinació les dificultats o incidències relatives al TFE donades les característiques i funcionament de cada departament
Professorat i estudiants	Debat en les comissions de Docència i Coordinació de la titulació. Comunicació d'incidències i preguntes directament a la coordinació del TFE via moodle o correu electrònic A les reunions de presentació del TFG professors i estudiants també poden fer contribucions
Estudiants	És el col·lectiu a què es dirigeixen les activitats regulades en aquest procediment. El procés PS6 recull el seu grau de satisfacció.
PAS	El personal tècnic que fa possible la programació, manteniment i gestió del moodle contribueix a la imatge digital de l'organització del TFG en el camp que li correspon

8.5 Informació pública

Hi ha informació sobre les característiques, planificació i calendari del TFG i del TFM a la pàgina principal de la web de la Facultat de Psicologia on es pot accedir a la Guia o Manual dels TFG i TFM on tot el procés està detallat.

Els informes finals d'aquells treballs que obtinguin una Matrícula d'Honor quedaran arxivats i podran ser públics en el repositori de la Universitat (DDD: Dipòsit Digital de Documents). Això requereix de l'acceptació de la seva publicació per part de l'estudiant mitjançant una llicència *Creative Commons*

8.6 Rendició de comptes

Els resultats del procés s'analitzen anualment per les comissions de docència o coordinació de les titulacions. Les seves conclusions queden incorporades a l'Informe de seguiment de les titulacions (PC7), que elaboren els centres, s'envien a l'Equip de Govern de la UAB i, si escau a l'Agència externa de qualitat, i es publiquen (des del curs acadèmic 2012-2013) al portal web de la UAB.

La rendició de comptes als diferents col·lectius queda assegurada mitjançant la participació d'aquests col·lectius:

- Comissions de Docència o de Coordinació de les titulacions.
- Junta de Facultat o Comissions delegades.
- Comissions de Màster.